

Nr 1.

Ankom till riksdagens kausli den 24 februari 1920 kl. 12 m.

*Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 1,
i anledning av herr Andersons i Knapasjö motion, nr
203, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning
rörande poststationsföreståndarnas anställnings- och av-
löningsförhållanden.*

Närvarande: herrar Eriksson i Stockholm, Karlsson i Surte, Nylander, Johansson i Olstorp, Vahlstedt *, Werner *, Granath, Corneliussön, Alexandersson och Olsson i Golvvasta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering

Uti en inom andra kammaren av herr Anderson i Knapasjö väckt motion, nr 203, som för förberedande behandling hänvisats till utskottet, har motionären hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte skyndsamt föranstalta om utredning rörande poststationsföreståndarnas anställnings- och avlöningsförhållanden med särskilt avseende fäst på i motionen påpekade grundsatser samt därefter vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kunde föranleda.

I fråga om motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om poststationsföreståndarnas ställning var under år 1918 föremål för riksdagens prövning. Uti en nämnda år inom andra kammaren av herrar Anderson i Knapasjö och Mossberg väckt motion, nr 16, hemställde motionärerna, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till

Utskottet.

Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte gå i författning om att bereda poststationsföreståndarna bättre och efter arbetet mera lämpade avlöningsförmåner i huvudsaklig överensstämmelse med i motionen angivna grunder.

Denna motion hänvisades till andra kammarens tredje tillfälliga utskott, som över motionen inhämtade generalpoststyrelsens utlåtande, vilket utlåtande finnes fogat såsom bilaga till det av utskottet över motionen angivna utlåtande, nr 6.

Grundsatzerna för den åsyftade förbättringen av poststationsföreståndarnas avlöningsförhållanden sammanfattades i 1918 års motion i följande punkter:

- 1) att poststationsföreståndare måtte få fast anställning i likhet med postkontorens personal;
- 2) att skälig lön måtte utgå efter arbetet, och att poststationerna måtte indelas i flera avlöningsklasser;
- 3) att poststationsföreståndare måtte tilldelas pension;
- 4) att poststationsföreståndare måtte komma i åtnjutande av semester samt
- 5) att lantpoststationsföreståndare måtte erhålla skälig ersättning för tillsläppande av lokal samt för dess uppvärmning, belysning och renhållning.

Generalpoststyrelsen gjorde i sitt ovannämnda till utskottet avgivna utlåtande gällande, att genom åtskilliga av styrelsen vidtagna reformer i avseende å lantpoststationsföreståndarnas avlöningsförhållanden, för vilka i utlåtandet lämnades redogörelse, de i motionen uttalade önskemål blivit realiserade.

Efter granskning av berörda av generalpoststyrelsen meddelade nya bestämmelser (generalpoststyrelsens cirkulär nr 7 för 1918) uttalade utskottet, att de av motionärerna framställda kraven syntes utskottet hava blivit i allt väsentligt tillgodosedda, vadan utskottet icke ansett skäl föreligga för någon riksdagens framställning i ämnet. Utskottet hemställde därför, att motionen icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda, vilken hemställan av kammaren bifölls.

Uti nu förevarande motion gör motionären gällande, att de år 1918 med avseende å poststationsföreståndarnas anställnings- och löneförhållanden vidtagna förändringar icke äro tillfyllest, för att nämnda förhållanden därigenom skulle kunna anses vara bragta i överensstämmelse med tidens krav och andra statsanställda tjänstemäns förmåner.

Utskottet delar för sin del denna motionärens uppfattning. Utskottet

kan icke finna annat än, att åtminstone ett stort antal av de befattningshavare, varom här är fråga, ännu icke i ekonomiskt avseende intager den ställning, som omfattningen och vikten av det arbete, vilket av dem för det allmänna utföres, borde betinga. Utan att ingå i någon detaljerad framställning härutinnan, vill utskottet allenast framhålla *dels* huru som det till poststationsföreståndarna utgående dyrtidstillägg, fastställt redan år 1918 och sedermera ej höjt, utgår till väsentligen lägre belopp än vad fallet är för andra statens tjänstemän, *dels* att poststationsföreståndarna alltjämt äro i saknad av rätt till pension — den förbättring, som i fråga om poststationsföreståndarnas ålderdomsförsörjning vidtogs genom 1918 års bestämmelser, inskränkte sig därtill att, med bibehållande av huvudregeln att poststationsföreståndare skulle hava tjänstgjort i sådan egenskap minst 25 år för att komma i åtnjutande av ålderdomsunderstöd, undantagsvis sådant understöd kunde tilldelas poststationsföreståndare med kortare tjänstetid, samt att möjlighet bereddtes för någon höjning av understödsbeloppen, och *dels* att bestämmelser fortfarande saknas om poststationsföreståndares rätt till semester.

Då utskottet alltså i sak kunnat ansluta sig till de av motionären i ämnet framhållna synpunkter, har det för utskottet gällt att undersöka, huruvida berörda förhållande borde giva utskottet anledning att tillstyrka den i motionen begärda skrivelsen till Kungl Maj:t.

I sådant avseende har utskottet i likhet med motionären haft sin uppmärksamhet riktad å det förhållande, att vederbörande departementschef uti den till 1919 års riksdag avlätna proposition (nr 393) med förslag i fråga om antalet av vissa befattningar vid postverket m. m. framhållit, att, med anledning av därom från generalpoststyrelsen gjord framställning, departementschefen hade under övervägande att beträffande åtskilliga hit hörande frågor, som under den närmaste tiden krävde särskild utredning, *bland andra frågorna om poststationsföreståndarnas anställnings- och avlöningsförhållanden*, uppdraga denna utredning åt särskilda sakkunniga.

En dylik utredning har numera blivit igångsatt. Sålunda har Kungl. Maj:t den 12 november 1919 förordnat bl. annat, att för verkställande av erforderliga förarbeten till frågorna om ett enhetligt ordnande av lantbrevbäringen samt av anställnings- och avlöningsförhållanden för poststationsföreståndare och lantbrevbärare finge hos generalpoststyrelsen anställas en adjungerad ledamot, och har Kungl. Maj:t sedermera förordnat postdirektören E. G. Långe att i berörda egenskap biträda styrelsen vid handläggningen av omförmälda ärenden.

Utskottet har lätit sig angeläget vara att från generalpoststyrelsen

inhämta upplysningar angående sättet för ifrågavarande utredningsarbets bedrivande, och har utskottet därvid erfarit, att det förberedande arbetet redan av Långe påbörjats, att detta arbete beräknas vara avslutat vid tiden för riksdagens avslutande samt att därefter den slutliga prövningen av ärendet avsetts att överlämnas åt en kommitté, däri även skulle beredas rum för representanter för postverket.

Av vad nu anförts läres oförtydligt framgå, att skäl icke vidare föreligger för någon riksdagens skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t.

Under uttalande av den förväntan, att vederbörande måtte beredas tillfälle att i behörig mån själva bevaka sina intressen under utredningen samt att denna måtte bedrivas med den skyndsamhet, som på grund av förhållandena synes utskottet vara av nöden, får utskottet emellertid hemställa,

att herr Andersons i Knapasjö motion, nr 203, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd för-
anleda.

Stockholm den 24 februari 1920.

På utskottets vägnar:

ERNST ERIKSSON.